

Se även under **REDSKAP, plog och harv** för mera
upplysningar.

V. F. F.

Yordbruk

Acc: 99

Soackeborg, B.

När man rastade under plöjningen, skulle
man ta ut tårken, annars körde den lunda
med hästarna.

s. 22

Då första plogfåran slogs upp, hävde man i den
en kniv - intet otyg kunde skada grödan.

Breared, Hall.

VFF 223 s. 4-5.

Ploganden borde börjas en lördag - fin plogand.

Årjäng, Värml.

VFFH238 s. 1-2.

Då plögen sattes i jorden, lästes fadervår och
välsignelsen.

Ödsmål, Bhl.

VFF 801 s. 17.

J. F. G. H.

Acc: 838

V. är arbete

3 minuter (22)

Rundh arva en fält som skydd
mot näcken eller andra makter
s. 33

Vårplöjning och jordens beredning försådd.

Solberga, Jörlanda, Bhl.

VFF 1062 s. 74-76.

V-är arbete

V. F. F.

-acc 1147

Flerta (B)

1) Plagmat -ät plöjaren. s. 4.

2) Riggyns grät -ät den (de) som
"korakar" och "tar upp tarv.

s. 7

Hästarna fick inte "baxas", när man plöjde första fåran, då skulle det inte gå bra.

Spekeröd, Bhl.

VFF 1659 s. 4.

Ej vända sig om , när första fåran plöjes.

Morlanda, Bhl.

VFF 1709 s. 5.

Plogöl.

Hede, Bhl.

VFF 1776 s. 2.

Då en viss isvall föll ned, var det tid att plöja.

Lur, Bhl.

VFF 1783 s. 8.

Aldrig börja plöjningen på ett triangulärt fält,
utan på ett fyrkantigt.

Svenneby, Bhl.

VFF 1792 s. 4.

Gå bakåt över ploglänken, när man vände plogen.
Alltid häkta länken av plogen, annars fick hästen
ingen vila.

Bottna, Bhl.

VFF 1828 s. 17

När åkern plöjts, körde man "löske" (med upplyftad plog, ett varv runt åkern.

Ytterby, Bhl.

VFF 1901 s. 12.

En kniv kastas i 1:sta fåran som plöjdes, så
skulle inget förgöra dragarna.

Breared, Hall.

IFGH 833 s. 24.

Vårplöjning.

Fjärås, Vgl.

IFGH 934 s. 47.

Plöjning.

Bönderna plöjde tillsammans.

Valbo Ryr, Dls.

IFGH 986 s. 30.

När plöjningen var gjord skulle de köra med
plogen 2 fårar i stickebacken - få bra skörd.

Rölanda, Dls.

IFGH 999 s. 5.

Vid plöjningens början: En sup slås över
polgristen och en över hästen.

Gesäter, Dls.

IFGH 1000 s. 1, 2.

Plöjning (Ingen höstplöjning) : Spotta i händerna och göra en korsformig rörelse i luften.

Rölanda, Dls.

IFGH 1034 s. 2.

Då man började vårarbetet, skall man plöja ett kors
över tegarna, så att de fick vara ifred för jättar.

Levene, Vgl.

IFGH 1080 s. 44

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 1154

Grunns, Vh.

När fördyrelsen kommer, är rätt tid för
ploganden inne.

s. 57

Plöjningen behöver inte börja på en bestämd
plats.

Eskilsäter, Värml.

IFGH 1224 s. 31.

7:de maj: plöja, om också endast en fåra.

Sillerud, Värml.

IFGH 1251 s. 4.

En kniv i första fåran, så vederfars inte
dragarna nåt ont.

Breared, Hall.

IFGH 1258 s. 12.

Ploggen skulle vid första fåran skäras igenom ett
julbröd.

Våxtorp, Hall.

IFGH 1276 s. 11.

J. F. G. H.

Acc: 1309

Vårarbete

Köla (Vl)

Om man plöjer sättes i marken, skall den
bestyckas med det, som blivit kvar av ljuset,
som brunnit under julnatten.

s. 17-18

Ploggen skall ha brännvin första dagen.

Gesäter, Dls.

IFGH 1316 s. 61.

När plöjningen är färdig, ställes plogen på en stickebacke, hästarna ledes också dit, man slår med stål och flinta över deras rygg.

Töftedal, Dls.

IFGH 1316 s. 63.

Vår arbete

V. F. F.

Acc: 1317

Norlanda (B)

Efter underjort vårarbete körs
runt alla spädda åkerfält med 2 hästar
och tom plog. Plogen sätes seten först
i marken. o. l.

Innan plöjningen börjas, uppeldas julneken
framför plogen på åkern.

Innan man börjar så, eldar man i säkorgen.

Eskilsäter, Värml.

IFGH 1327 s. 63.

Man skall plöja från norr till söder.

Strängsered, Vgl.

IFGH 1359 s. 30.

J. F. G. H.

Acc. 1396

Vårarbete

Sindberg, Kl.

Plojning på 1840-talet: 7 per hästar för
plagen, 4 fläskkarlar masvändl, 1 fick
följa med sig att "Tröva turan".

s. 9.

Ploganden börjar, när grodan hörts och våroxen
kommit upp ur åkrarna.

Bro, Värml.

IFGH 1491 s. 9.

V. F. J.

Vårarbete

Acc: 1909

Horlanda, S.

Lj vända sig om, när första fåren plöjes. s. 5

Tjuvar ärdem sattes i marken, plöjdes en fåra i en
byrå. s. 5

Plöjningen börjar "i Jesu namn."

Ärtemark, Dls.

IFGH 1738 s. 25.

J. F. G. M.

Jordbruk

Acc: 1766

Sjuhäradsbygden, Vg.

~~Även vädes med nyade. Men det tidigast sid. 7, 8~~

Börja tidigt på morgonen med att plöja, innan
kraften gått ur jorden. sid. 9.

Vet man iaktta vid plöjning sid. 10

J. F. G. H.

Jordbruk

Acc: 1840

Vår (Hau.)

Man höstplöjde aldrig; många små
åkerlappar; breda renar; inga diken.

s. 7.

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 2017

Alster, Vh.

Vid avslutad plöjning dras en fjära bränsöver,
så att ett kors bildas. s. 28

Ploganna börjar den 12 maj, när "plogtita" kom.

Högerud, Värml.

IFGH 2030 s. 15.

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 2072

Kil, H.

Det som plöjes förmiddagen, skall besås
på eftermiddagen, annars gick musten ur
jorden.

s. 9

Plogärjan kom - plöja.

Skallsjö, Vgl.

IFGH 2372 s. 17.

Plöjning.

Viktigt att inte plöja för djupt.

Stora Kil, Värml.

IFGH 2466 s. 13, 23. 35-36.

Höstplöjning förr. "Vårkäsa" tog musten ur jord.

Mo, Dls.

IFGH 2672 s. 44.

Sista fåran plöjes fort - säden skulle komma
fort i växt.

Sandhem, Vgl.

IFGH 2691 s. 4.

Farligt att möta en kvinna, då man gick att
plöja.

Dals Ed, Dls.

IFGH 2700 s. 10.

Plöja äckre.

Skepplanda, Vgl.

IFGH 2763 s. 32.

Vid plöjningens och harvningens början ritades ett kors framför hästen i jorden. Endast hästen skall gå över det, ej redskapen.

Nössemark, Dls.

IFGH 2900 s. 27.

Efter plöjningens slut köres plogen i sticke-
backen att den måtte få vara i fred för ont.

Laxarby, Dls.

IFGH 2975 s. 2.

"När skogen lyser te by, ska boen ta fram sitt
plogety!"

Glava, Värml.

IFGH 3614 s. 38.

Plogen skulle först in till ugnen i stugan.

Gustav Adolf, Värml.

IFGH 3771 s. 10.

Börja ploganden då lövet är som musöron.

Rämen, Värml.

IFGH 3789 s. 22.

Tre par hästar för åsplog.

"Fläskakärn" går jämte och vänder med spade
plogtorvan.

Ås, Hall.

IFGH 3810 s. 11, 12.

Ceremoni då första fåran plöjts - att oxen ej
må bli nacköm.

Torup, Hall.

IFGH 3856 s. 32.

Tydor om ploganden tas av vit mask.

Boda, Värml.

IFGH 3963 s. 35.

Far hällde brännvin på plogen, för att det skulle
lyckas och gå bra.

Rölanda, Dls.

IFGH 4111 s. 50, 52, 53.

Bit av plogkakan + dricka ges åt plogen.

Töftedal, Dls.

IFGH 4114 s. 18.

Plogbillen bör föras i kyrkogårdsjord.

Väring, Vgl.

IFGH 4231 s. 45.

Plogbillen - var den skämd, sta ck man ner den i kyrkogårdsmull.

Dala, Vgl.

IFGH 4312 s. 46.

Vallplöje, svärplöje, vänneplöje.

Plöjer up en vall kallas det för vallplöje eller svärplöje. Följande år när man plöjer på vallplöje kallas det för vänneplöje.

Breared, Hall.

IFGH 4582 s. 13.

Plogkarlen borde ha vantar på - bra skörd.

S. Ny, Värml.

IFGH 4682 s. 12.

Börja plöja då alelövet är som musöron.

Grava, Värml.

IFGH 4969 s. 30.

Bra med kyla och nordlig vind: ploganden.

Vättak, Vgl.

IFGH 5037 s. 18.

Plogärlan - rätt tid för plöjning.

Varnhem, Vgl.

IFGH 5155 s. 27.

Då plogryggen lades - den fick ej bli för hög.

Hyssna, Vgl.

IFGH 5584 s. 19.

50 år sedan det plöjdes sist.

Skåftö, Bhl.

IFGH 5694 s. 28

Plöjning: Trampa skivan. Vallplöje.

Hästläggga, plöjsa m. m.

Ytterby, Bhl.

IFGH 5871 s. 24-30

Hur plöjningen gick till på Resteröds ö.

"Stööplogen" - Tynga efter plogen.

Resteröd, Bhl.

IFGH 5859 s. 1 .

Att rygga åkern vid plöjningen.

Ornunga, Vgl.

IFGH 5971 s. 7, 8

J. F. S. X.

Am. 6063

Jordbruk

Gällared, H.

Inte glesja upp 'råarösa'-mjålan, alren. s. 17.

Plöjning.

Vår och höstplöjning; fick ej slarva, fårorna måste vara raka.

Lycke, Bhl.

IFGH 6331 s. 16, 19 f.